

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj. núm. 20, botiga BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA 8 rals Cuba y Puerto-Rico 16 rals, Estranger, 18 rals.

JOAQUIM SALVADOR GARCÍA

LO CRIM DEL CARRER DE MONCADA

La impossibilitat material de donar compte per extens de la vista en judici oral que avuy preocupa a la opinió pública, mencionarem los fets més culminants, que posan en clar l' horrible crim comés en Abril del any passat, contra la vida del honrat cobrador del Banch d' Espanya, Salvador Azemar.

Comensá l' acte l' dilluns 10 de maig, davant de una concurrencia numerosa que invadí l' local de l' Audiencia. Seyan en la banqueta dels acusats Manuel Molina, jove de 21 anys, los germans Joaquim y Vicens Salvador, de 32 y 37 anys respectivament y Maura Castro (a) Jesusa, de 20 anys, querida del Manuel Molina. Tots ells vesteixen ab decencia.

Tres delinqüents, anomenats Joseph Ducat, Vicens Adrian y Batista Garcia, no han pogut ser capturats fins are.

De la vista lo més important han sigut las declaraciones dels acusats, tets los quals procuran desentendre del horrible càrrech del homicidi de Azemar, a qui ells no volian sinó robarlo, respectantli la vida: los assassins son, segons ells, los que s' han escapat.

DECLARACIONS DE MOLINA

Després de declarar qu' es fill de Priego (provincia de Córdoba,) solter y professor d' acordeon, conta que havia visitat varias ciutats d' Espanya en companyia

de son pare, que s' dedicava al negoci de cuyros, y qu' ell venia quincalla. A Valencia va coneixe a Vicens Salvador y a Barcelona, ahont vivia desde febrer de 1885, al seu germá Joaquim. Que després de residir poch temps al carrer del Hospital y al carrer de la Lluna, en companyia de la Jesusa Castro, va llogar, valentse del nom d' aquesta, un pis en lo carrer de Barbará, número 27. Joaquim va donarli diners per pagá l' lloguer y aquest y son germá Vicens van acompanyarlo a llogar mobles en lo carrer de la Unió, responent per ell.

Diu que donava lliçons d' acordeon; que acompanyava a Joaquim a algunas casas de joch; que Joaquim era un dels seus deixebles, y que en lo carrer de Barbará rebia a algunas altrás personas.

Un dia Joaquim va parlarli de un negoci. Se tractava de posar unas lletres a Tarragona, fent de manera que las anés a cobrar a una certa casa l' dependent del Banch d' Espanya: alli tindrian apostats a tres homes que havian de lligarlo de péus y mans y robarli tot lo que duqués a la cartera. Lo Molina havia de figurar qu' era l' dependent de la casa. Del mateix assumpto diu que va parlarli en Vicens Salvador, amenassantlo ab retirarli la seva protecció, si no accedia.

Molina accedí y la nit avants del crim, se trasladaren tots dos a la casa del carrer de Moncada, ahont hi havia ja ls tres homes anomenats Pepe, Adrian y Bautista, als quals coneixia ja en Molina, perque acostumavan a freqüentar la casa del carrer de Barbará.

Vicens Salvador va donarlos instruccions respecte a lo que havian de fer al dia següent, quan entrés lo cobrador. Pepe havia de figurar mossó de la casa, Molina, més jove, dependent d' escriptori, y ls altres dos, amagats, l' un a la necessaria y l' altre al menjador, havian de tirarli a sobre, agarrarlo y tancar lo dintre de un quarto fosch.

Al dia següent, a las nou del dematí, Joaquim y Vicens Salvador l' acompanyaren fins a la casa del carrer de Moncada, quedantse ells a la porta. Vicens pujá al cap de una estoneta repetint las instruccions donadas la nit avants y se n' aná.

Los assassins tenian un pot de amoniach que havia comprat Molina, per encàrrech de Joaquim. Confessa que tractavan de adquirir cloroformo; pero que a cal' apotecari, van negarse a vendrel. Diu també que va sentir parlar de si hi hauria sanch y que tractava de fugir; pero que ls tres companys van assegurarli que no duyan eyna; y que Vicens al anarse'n digué qu' ell se quedaria al aguayt a la cantonada y que si l' cobrador anés acompanyat de algú ls avisaria.

Vicens Adrian, de 54 anys, bigoti canós pero tenit ab cosmétich, obrí la porta al cobrador.—Passi, va dirli, y al passar en lo despaig, Pepe Ducat que duya una barba postissa y Batista Garcia que s' havia posat una brusa, van tirarli a sobre. Molina diu qu' ell no sabia qué fer; que fins tractá de fugir; pero que Adrian va amenassarlo ab un punyal, y que va tenir una especie de desmay: que al recobrase Batista li ficó un paper a la butxaca: que duya las mans tenyidas de sanch y que maná que s' orinés per rentarse; qu' ell no pogué ferho, pero que ho feu Vicens Adrian.

Explica que van sortir tots quatre dirigintse pèl Parque y las Rondas al carrer de Salvá, ahont vivia l' Adrian: que pèl camí van amenassarlo; y que negantse ell a anar a cobrar lo taló que havian pres al Azemar, van posarli un ganivet al coll, en lo moment en que va entrar en la casa n' Joaquim Salvador, que va encarregar-se de anarhi, regressant després ab los quartos y fentse la repartició. De la part propia, de la de Joaquim Salvador y de la de Molina va encarregar-se l' Vicens Salvador.

Molina va gastarse ls diners en un rellojé, en des-

VICENS SALVADOR GARCÍA

empenyar alguns efectes y en viatges. Lo diumenje següent va marxar a Tarragona, ahont trobá a Joaquim, continuant ab ell fins a Valencia. Joaquim s' havia fet afeytar, y volia adquirir un vestit de capellá, temeros de que l' conegués lo dependent de la caixa Vilumara, ahont havia anat a cobrar lo taló.

Explica la seva detenció efectuada en Granada pèl Sr. Aleu: confessa que havian convingut ab los Salvadors en negarho tot, y que l' Joaquim una vegada pres, li havia demanat que salvés a Vicens oferintli diners; pero qu' ell estava resolt a dir la veritat.

Confessa una vegada més que durant l' assassinat, los germans Salvadors estavan fora del pis, y respón a las preguntas de l' acusació privada, manifestant que ls Salvadors no li tenian senyalada cantitat fixa y que quant necessitava alguna cosa li proporcionavan: que ls Batista, Pépe y Adrian eran mossos de Joaquim Salvador, si bé s' franquejavan molt ab ell: que no sab á punt fixo qui fou lo qui descarregá l' primer cop sobre l' cobrador: que sentí un jay! y res més: que Batista y Pepe tenian las mans brutas desanch y que Joaquim y Vicens Salvador s' enteraren de lo que havia succehit en lo carrer de Moncada.

Finalment confessa que l' Vicens Salvador és qui va donarli la part, y que de lo succehit no se n' enterá la Maura Castro fins que arribaren a Málaga, després de ser detinguts.

Manuel Molina, que parla ab accent molt andalús y una mica atropelladament, contá que Joaquim Salvador «queria disfrutar a Jesusa.» Parlant del seu enamorament per aquesta xicota, digué textualment: «Tanto Jesusa como yo estamos chiflaos» y, per últim, una vegada que un dels advocats se queixá de que no l' sentia, exclamá ab desembrás: «Ahora voy a pegar voces.»

DECLARACIONS DE JOAQUIM SALVADOR

Manifestá ser natural de Vall de Uxó, de 32 anys, comerciant, casat, y ab dos fills. Va estudiar en los

Escolapios de Albarracín, després va dedicar-se al comerç anant-se'n a viure ab son germà, que residia en Valencia, fins al comensar la guerra civil. Posà després un magatzem d'espardenyas a Zaragoza y un altre després de aquest a Barcelona, en lo Portal Nou. Tingué perdus en la Bolsa y tancà l'establiment. Se casà y comprà uns rentadors mecànics a Gracia, liquidant lo negoci al cap de un any per falta de feyna.

Nega que Pepe, Adrian y Batista fossen mossos seus; explica com conegué a Molina en lo Café Not y regoneix las lletres que va negociar a Tarragona. Contà que després de molt vacilar acceptà las proposicions que li feu Batista Garcia, tractant en bestiar, de anar a Tarragona a negociarlas; y que 'l dia del crim (18 de abril) no va fer més que esperar-se a la Plassa Real desde dos quarts d'onze, fins que a dos quarts d'una va anar a trobarlo en Molina entregantli 'l taló perque anés a cobrarlo a la caixa Vilumara; que aixís ho feu, dirigint-se després al carrer de Salvá a entregar los diners a n'en Batista. Diu que si 'l seu germà Vicens passà també a la casa del Adrian, fou perque ell l'envià a buscar. Regoneix que allí se li entregaren de 20 a 25,000 rals: que coneixia que 'l taló havia de pagarse al portador perque ell havia tingut compte corrent en varios establiments de crédit: que la protecció que dispensava a n'en Molina consistia en entregarli de tant en tant una ó dos pessetas perque li feya llàstima: regoneix que va sortirli fiador del pis que tenia llogat en lo carrer de Barbará y qu'ell va ser qui va presentar en Batista Garcia a n'en Molina: que va acudir al carrer de Salva perque sabia que allí 's feya 'l repartó; que si bé va acceptar la intervenció del seu germà Vicens, aquest no va saber res fins després de feta la cosa: que van donarli a n'en Molina sol dos parts per haver fet dos actes ó siga 'l de negociar las lletres y cobrar lo taló: nega que hagués estat may al pis del carrer de Moncada, ni que hi hagués acompanyat a n'en Molina, esperant-se a la porta, y que si bé al anar a la caixa Vilumara estava cansat, no era efecte de la fatiga sinó de l'emoció.

Tot l'afany de aquest procesat consisteix en salvar de responsabilitat al seu germà Vicens y en descartarse de tota intervenció en los fets trágichs del carrer de Moncada.

DECLARACIONS DE VICENS SALVADOR.

Manifesta ser natural de Vall de Uxó, de 37 anys, viuud y del comerç: que estudià quatre anys en lo Seminari, pero que 's dedica al comerç entrant de tenedor de llibres en una casa de Valencia. Del any 73 al 80 feu negoci desgraciats: al any 85 vingué a Barcelona, ab algun capital procedent de rendas del seu fill y alguns crédits pendents de cobro, al objecte de dedicar-se a comissions. Explica las sevas relacions mercantils ab son germà Joaquim, ab qui diu que no conueniava gayre: diu després que vivia ab ell y reconeix que freqüentava las casas de joch, dedicant-se especialment a la ruleta. Contradint-se ab lo que havia declarat en lo sumari, declara que conegué a Molina a Barcelona y no a Valencia en l'any 84: que freqüentà sa casa algún cop, si bé no per ell, sinó per la seva querida. No nega 'l coneixement que tenia ab Batista, Adrian y Pepe, ni tampoch que assistís varias vegadas a la casa del carrer del Salvá. Incurreix en continuas contradiccions sobre tots aquets pormenors, valentli aixó varias observacions del president.

De lo que 's tramava diu que no 'n sabia res: que fins que va sortir de la casa del carrer de Salvá, ahont 'l havia acompanyat en Molina, per ordre del seu germà, no va enterarse del crim que 's acabava de cometre, y que l'hauria denunciat a l'autoritat, si 'l seu germà no hagués tocat diners. Confessa que 'l seu germà va oferirli diners; pero qu'ell va negarse a acceptarlos. Sobre 'l moment en que va saber la procedencia de la suma, incurreix en novas contradiccions.

Declara que va reptar al seu germà: y qu'ell no sabia res enterament de lo que 's maquinava, y qu'en lo moment del robo tenia en lo Banch d'Espanya documents de major valor de lo robat a Azemar. Nega també qu'ell hagués comprat en los Encants la placa que figurava sobre la porta de la casa del carrer de Moncada: que hagues anat a la dita casa: que hagués esperat en la Rambla al seu germà, que tornés de la caixa Vilumara y que hagués comprat los caixons y la cartera de anar a estudi que hi havia en la citada casa del carrer de Moncada.

Explica després que va anarsen a Valencia lo dia 23 de Abril, sols per veure si podia trobar una contracta de construcció del carril, y no nega que va rebre del seu germà la clau del pis de Molina ab encàrrech de tornarla al amo de la casa. Sobre la manera de llogar dit pis cau en novas contradiccions. Igualment explica de una manera extranya 'l párrafo de una carta que se li va sorprendre, que contenia 'l següent párrafo: «después de tanta trapisonda hemos de pasar un buen verano.»

Totas las declaracions de aquest subjecte revelan l'afany ab que procura excusarse de tota participació en la preparació y perpetració del delict. No fa més que negar y contradirse.

DECLARACIONS DE MAURA CASTRO.

Es jove, guapa y compareix ab una criatura filla de Molina. Diu que té 20 anys, qu'és filla de Pamplona y soltera.

En lo temps qu'estigué a Barcelona visqué sempre en companyia de Molina. A casa seva 's jugava: hi anavan estudiants; Bautista, Adrian y Pepe y 'ls germans Salvador. Diu que may davant d'ella 's havia parlat de res de lo que 's tramava. Confessa que 'l 18 de abril (dia del crim) en Manel Molina sortí sol de casa seva a dos quarts de nou del mati, tornantli a las dos de la tarde en companyia de Joaquim y Vicens Salvador: que Molina estava trist y que digué que havia perdut en lo joch.

Res més de particular ofereix la declaració de aquesta

minyona, sinó que quan Molina fugí de Barcelona l'acompanyà, trobant-se ab Joaquim Salvador a Tarragona y fent plegats lo viatge fins a Valencia. Diu ademés que Joaquim Salvador tractava d'enamorarla 'l citat dia 19 de abril.

TESTIMONIS.

Després dels processats se prengué declaració a un bon número de testimonis.

De lo que digueren aixís com de la sentència que recaigui procurarem donarne compte als nostres lectors en lo próxim numero.

A CAMPANA DE GRACIA, en lo número del 26 de Abril de l'any passat donà a coneixre a sos lectors lo retrato de l'honrat cobrador del Banch d'Espanya Salvador Azemar Balló, vilment assassinat en lo carrer de Moncada núm. 13 primer pis de aquesta ciutat, lo demati del dissapte 18 Abril de 1885. Per honrar la memoria del desgraciad Azemar, l'editor de LA CAMPANA va regalar un retrato litogràfic a tots los cobradores de Banchs, Societats de credit y casas de comers que varen passar a recullirlo a la llibreria de 'n Lopez, ahont se 'n distribuiren prop de dos mil exemplars.

Com no perdonem medi, ni cap mena de sacrifici en nostre periodich, pera satisfacer la curiositat pública, donem avuy a coneixre a nostres lectors los retratos dels germans Salvador y contem poder publicar la próxima senmana 'ls retratos de 'n Molina y la seva querida Jesusa, procesats tots per aquell crim.

Alguns dels nostres corresponsals se 'ns queixan de rebre ab retrás los paquets de periódichs.

Consti que are, com sempre, 'ls portem a la administració de correus lo divendres al vespre, y que no es nostra la culpa, sino arriban al seu destino ab la deguda regularitat.

Fins en Cánovas, quan es fora del poder, exposa filosofis perillosos.

A últims de la senmana passada, va fer un discurs en lo Circul Mercantil, afirmant ab Aristóteles y 'ls grans teólegs del sigle XVI que no hi ha res en absolut ni en la veritat, ni en la ventajá de cap forma de govern.

Diu en Campoamor:

«Todo es según el color
del cristal con que se mira.»

Y jo 'm permeto parodiarlo, exclamant:

«Todo es según el sabor
del turrón que se mastica.»

«La España tal cual es» es lo titol de un folleto del Sr. Almirall publicat primer en francés y que ha cridat poderosament l'atenció del públich.

Sense qu'estiguem conformes ab todas las sevas conclusions, hem de confessar que abunda en observacions molt exactas y que conté veritats com a temples.

Se vén aquesta obra en la llibreria de Lopez y no costa més que una pesseta.

L'abundancia de original nos obliga a aplassar pèl próxim número la contestació a las cartas rebudas durant la present senmana.

Del discurs de 'n Sagasta:

«Avants era monarquich perque era liberal; avuy ho soch perque soch espanyol.»

¡Vaya una solta! Es a dir que 'ls republicans, los que no som partidaris de la regencia de una reyna austriaca, no som tals espanyols.

No hi ha com viure: cada dia 's aprenen cosas novas.

En la redacció del discurs de la Corona hi han intervingut tots los ministres, y alguns que no son ministres.

Aixís, per exemple, 'ls párrafos dedicats a la qüestió de las Carolinas s'atribueixen a la ploma de 'n Cánovas.

Y alló de las reformas y del cumpliment de las promesas, aseguran que ho ha bisurat en Martínez Campos.

Lo govern de 'n Sagasta no pot ferhi més. Ha de tenir sempre bons guardians.

En Cánovas li guarda la cullera.

En Martínez Campos li guarda la forquilla.

Després de vint dias de ser firmat, y quan menos ningú 's ho esperava, 'l govern nos surt de sopetón ab lo tractat ab Inglaterra.

Y are que digan que 'n Moret no tè cops amagats.

Lo tractat ab Inglaterra no tè més que quatre articles.

Son los que bastan.

Quatre articles, quatre lligams. Un per cada bras y un per cada cama de la industria.

Y are que teixeixi.

En tots los paissos del mon, no 's pren may una mida económica de importancia, sense escoltar previamente y ab la deguda amplitud, als productors als quals aquella pot afectar.

A tot arreu 's obran àmplias informacions, y segons lo que d'ellas resulta s'obra.

Aquí a Espanya deixan caure 'l taló y 's fa la comedia a dintre de las taulas.

Y quan lo taló 's aixeca ja la comedia está acabada.

La comedia.... ó la tragedia.

Un problema.

¿Per qué no ha sigut la mateixa reyna regent la que ha llegit lo discurs de la corona?

Los uns diuen que perque está embrassada.

Suposan los altres que perque está delicada de salut.

Y diuen finalment, alguns, que no l'ha llegit perque no sab parlar en castellá.

Are vostés se 'n prenen lo que se 'n volen, y no 'm demanin res més.

Jo no m' embolico.

CARTAS DE FORA.—L'arcalde de Tivisa, aconsellat pèl rector, per las festas de Pasqua va privar lo sarau. Pero no per xó va faltar sarau al poble. a consecuencia de haverse descubert no se que entre la filla de un empleat de la iglesia y un cert subjecte, que va donar lloch a corredissas y bofetadas. En fi, una sarsuela en tota regla.—Lo mateix arcalde, home de molta conciencia, gran enemich dels que negan, posa multas a tort y a dret. Una pregunta: ¿Seria molt dificil al administrador de rendas de la provincia de Tarragona practicar una inspecció detinguda en las fincas de aquest arcalde de tanta conciencia y las del comú que lindan ab ellas? Per supuesto, que fem aquesta pregunta sense malicia.

Per evitar que uns cómichs fessin la Passió y 'l drama La Inquisicion, lo rector de Mora la Nova 'ls va prometre donarlos tants diners, como los que poguessen guanyar representant. Los cómichs li van respondre que 'ls convenia més estar bé ab lo públich que ab los capellans.—Lo mateix rector va promoure un gran escàndol burlant-se de un jove que anava a un enterro ab tapa-bocas per guardarse del ayre. Está clar, ells lo que volen que vegin desabrigats y que agafin una calandria per poder durlos al cementiri y guanyarse la videta.

Un vicari de las Corts confessá a una parella que tractava de contreure matrimoni, fentlos unas preguntas tant bestials, indiscretas y atrevidas, qu'ella fugí del confessorari avegonyida y ell més cremat que un cabo de realistas. Per lo vist prompte haurém de recomenar als pares de familia que si estiman lo pudor de las sevas fillas, s'abstingan de ferlas concorre 'ls confessoraris.

La vinya del senyor ben administrada pot donar bona cullita. Aquí tenen al rector de Rosas, que agabella, segons diuen, los ciris mitj gastats y 'ls envia a vendre a Figueras. Pero fa més encare 'l rector de Rosas. Tot sovint fa segar 'l herba del cementiri y se la puleix: 'l altre dia se 'n va vendre un partida a 7 pessetas la carretada. De aixó si que se 'n pot dir la religió católica aplicada a la agricultura. Los morts fan herba: de 'l herba se 'n treuen pessetas. ¡No tè mal masover la parroquia de Rosas!

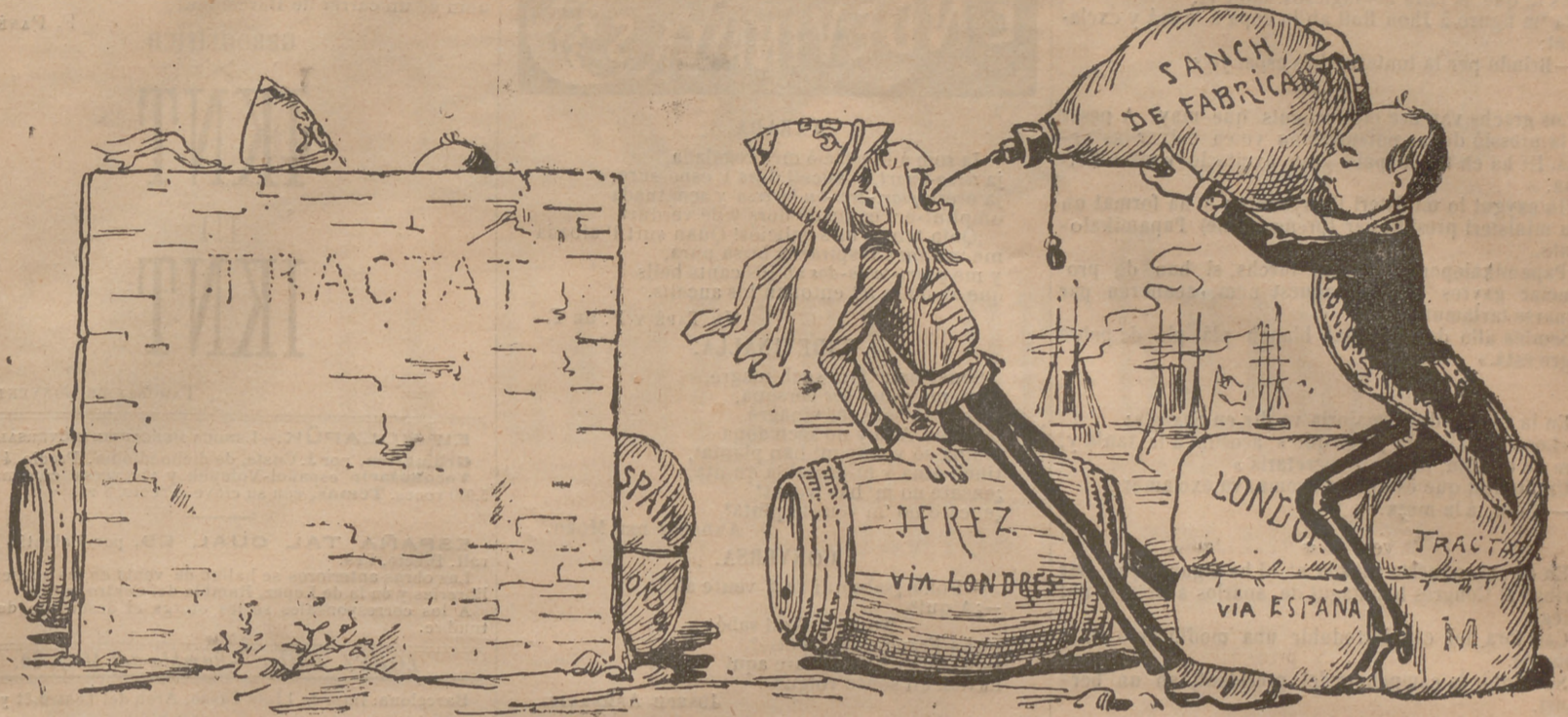
PROGRAMA MINISTERIAL.

SAGASTA. Senyors meus; ha arribat l'hora de pensar lo qu'hem de er: tenim ja las Corts obertas y es precis que componguem un programa, per donarlo a tots aquets baladres que contra 'ls nostres desitjos han pogut entrar al Congrés.

MORET. ¡Cá! Deixis de tonterias... ¡quin cas n' havém de fer d'ells? ¡no tenim en nostre apoyo la majoria? Pues bé, deixémlos dir lo que vulguin: nosaltres los respondrem ab la eloqüencia dels números; es lo més cla y lo més breu.

SAGASTA. ¡Ay Moret, vosté somia! ¡No tè present quan vosté seya en los banchs de la esquerra que feya? Pues lo mateix farán los nostres contraris: vindrán a cada moment ab arengas y discursos, preguntant qué pensém fer, quins son los nostres principis, quin programa presentém,

TRACTAT DE COMERS AB INGLATERRA.

Va ferse de amagat, com los delictes; ningú pensava res... tothom tranquil.

L' espectacle horrorós que 'ns reservavan, fabricants catalans, aquí 'l teniu.

si cumplirém las promesas que varem fè en altre temps, si....

JOVELLAR. ¡Aixis estém, senyor Práxedes? ¡Es á dir que vosté creu que havém de donarlos compte de tots los nostres intents?

SAGASTA. ¡Per supuesto! ¡Pues m' agrada la frescura de vostés! Siguem práctichs; fémnos cárrech de tots los nostres debers, y procurém doná al poble tot alló que se li deu

GAMAZO. ¡Li debém alguna cosa per ventura? Jo no ho crech: vam prometre que si un dia alcansavam lo poder fariam lo que poguessim, y fora d' aixó... res més

SAGASTA. ¡Tant de hò que aixó que diuhen fos absolutament cert! No senyors, no; per desgracia nosaltres havém promés una pila de coses per atreurens forsa gent; hem fet indicacions claras sobre una pila d' extrems, y, ó fem un paper ridícul, ó 'ns aguantém ferms que ferms en lo que varem di un dia...

ALONSO M. ¡Cá, cá, cá! No pot ser: las circunstancias imponen una conducta prudent.

MORET. Si senyors, molta prudencia ó sinó fem un pastel...

SAGASTA. ¡Vot que dibuixi'l programa que ara com ara 'ns convè per sortirnos del conflicte? A veure, vaji dihent...

MORET. (Apart.) ¡Devegadas las criaturas...! Jo acudiria al Congrés y diria aixis en plata: —«Representants: ja sabéu 'l' entusiasme que 'ns anima; «fa molts anys que 'ns coneixém: «per lo tant me sembla inútil «dir que, en aras del progrés «de la nostra hermosa patria, «estém disposats á fer «tot lo que sigui possible...» —

SAGASTA. ¡No 'ls sembla que aixis vá al pé! ¡Y qué t'è d' anar! Si parla d' aquest modo á n' al Congrés, tothom se li planta á riure... ¡Qué 's figura que son nens? Mirin; jo hi passat un rato posant en un paperet lo que 'ns farà de programa... (Se treu un paper y llegeix:)

—«Fomentaréu lo comers, «darém apoyo á l' industria, «desseguit concedirém «més extensió á n' al sufragi, «farem respectar las lleys, «establirém las reformas «que tot lo poble exigeix; «lo jurat, lo culto libre, «llibertat del pensament; «en fi, farem de la Espanya «lo que avuy t'è 'l dret de ser;

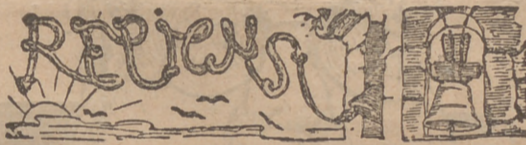
«un pais modern y libre «y avansant como lo que més...»

ALONSO M. ¡Per Dèu, per Dèu, senyor Práxedes! Crech que aixó no va pas bé; s' a larga una mica massa.

SAGASTA. ¡Cá! ¿qué no tenen present que 'l prometre no fa pobre?

TOTS. ¡Ah! Sent aixis, no hem dit res.

C. GUMÁ.

N manyá de Barcelona ha inventat un pany propi per evitar los robos. Quan s' hi fica la clau per part de fora, sonan un serie de timbres, sense que hi haja medi d' evitarho, ni de ferlos callar.

Y está clar, com que 'ls lladres no son amants de la música, se 'n van ab la música á un' altre part.

Un alcalde de Galicia ha prohibit los balls «vulgarmente llamados los *agarrados*, como vales, polkas y otros de su género por ser contrarios al pudor público.»

Als que 'ls ballin los amenassa ab dos ralets de multa y un dia de arresto á la presó

Ja comprén aquest alcalde que 'ls balls grassos avuy no convenen.

Avuy 'ns toca no més *ballarla magre*.

Aquell capellá de Madrit que feya l' amor á una xicota, va escriurli una carta dihentli

«Si m' estimas de tot cor, no podrás menos de donarme gust en tot y especialment en lo que vaig indicar-te l' últim diumenje.»

La xicota, indignada, va respóndreli com se mereixia, y llavors lo capellá li va escriure un' altra carta dihentli.

«Lo sacrifici que 't demano no es lo que tú 't figuras. Estich molt segur de la teva honradés; pero aixis com l' or se purifica en lo crisol, tractava jo de sométre't á aquesta proba.»

A un capellá aixis los de la companyia de Jesús haurian de nombrarlo Jesuista honorari.

Al saló de Sant Jordi va caure l' altre dia un quadro per haver flaquejat lo clau que 'l sostenia.

Lo quadro caygut era 'l retrato de D. Alfonso XIII!!!

En una de las últimas corridas de toros celebradas á Madrit, va morir ab la panxa foradada un caball blanch qu' era 'l que montava D. Alfonso XII al entrar en la Còrt, de regrés del seu destero.

Grandesas humanas ¡ay que dureu poch tot ve que s' acaba, tot cau, tot mor!

Lo rey del As d' oros acaba d' enmatllevar 200,000 franchs, hipotecant en garantia 'ls bens de la seva dona.

Es de creure que quan no tinga ja més garantia, hipotecará á la seva dona mateixa.

Y després inscriurá en lo seu escut: Dèu, Patria y Rey tot per las húngaras.

Ha dit en Martos en un dels seus últims discursos. «La forma monárquica es avuy sustancial.» En Martos s' ha equivocat. Devia voler dir que la forma monárquica es avuy *sustanciosa*.

Obertura del Congrés: los republicans protestan contra 'l jurament.

En Salmerón pronuncia la següent frase. «Nosaltres no podem jurar ni prometre sinó que treballarém pèl triunfo de la República.»

La majoria s' escanda isa y protesta.

Y á pesar de tot, la que ha de treballar ab més eficacia que ningú pèl triunfo de la República, es la mateixa majoria.

Perque á horas d' are ja la tenim pastada. La majoria escalfará 'l forn ab que s' ha de coure. Prompte la desenforarém y llavors no 'ns entendrém de feyna. Ja veurán com los mateixos de la majoria pararán la mà. Y 'l que no puga arreplegar un crostonet se contentará ab una engruneta.

Cada any lo Papa regala una rosa d' or á alguna reina ó princesa católica.

Y aquest any sembla que la donará á la d' Espanya. L' última rosa que ha vingut aquí, va ser la que Pio IX va regalar á donya Isabel, poch mesos avants de la Revolució de Setembre.

¡Y are en Lleó XIII la vol donar á...! ¡Vaya, vaya, vaya!

Que no 'm diguin enemich del clero. Are precisament se 'm acut una idea que regalo de franch als capellans amichs de tr ure partit de la professió qu' exerceixen.

Jo al seu puesto faria una tarifa especial de las misas, segons la classe del vi que gastés de las canadellas.

Aixis per exemple:

Missa ab vi negre, sis rals.

Missa ab vi blanch dos pessetas.

Missa ab Jerez, dotze rals.

Missa ab Champany, un duro.

Ab lo tractat de comers hi ha l'esperansa d'enviar grans partidas de vi a Inglaterra.

Es lo que 'ls falta als inglesos: molt vi.

Ja 'm figuro a Jhon Bull ab la copa a la mà y exclamant:

—Brindo per la tonteria dels espanyols.

Los grechs van are més moguts que may. A pesar de la pressió de las potencias no voten deixar las armas. Hi ha en tot lo pais gran excitació contra Turquia.

Ha caygut lo ministeri Delayannis y s'ha format un nou ministeri presidit per (prenguin alé) Papamikalopoulo.

¡Papamikalopoulo! ¡Pobres turchs, si han de pronunciar gayres vegadas aquest nom, acabarán per tornarse tartamuts!

Sembla alló de «Un plat blanch plá, plé de pebre negre está.»

En la reunió de la majoria va dir en Sagasta:

«Los diputats més joves que s'acostin a la taula y, com de costúm, farán de secretaris.»

Un diputat que estava de broma, va exclamar:

—Niños, a la mesa.

En efecte, aquesta vegada n'hi ha alguns que per arribar al Congrés han hagut de anarlos a treure del colégi.

Casi fora del cas introduhir una modificació en lo Congrés.

Sustituhir la campaneta del president, ab un bergansi.

XARADA.

Ja som a l'estació més regalada,
ja tersa-quart, l'aucell dins l'espessura,
ja prest quart-tres-hu inversa y acentuada
omplintse 'l camp de flors y de verdura.
¡Quín temps més deliciós! Quan surt l'albada
me 'n vaig a respirar la brisa pura,
y me quart-terça-dos ab los cantos bells
que ab dolsa tot entonan los aucells.

UN TAPÉ Y F. DE T.

ENDEVINALLA.

Sense patir fám soch magre,
tinch má sense ser persona,
agre soch sens ser vinagre
me dich Ana y no soch dona:
grama só y may m'han plantat,
tinch ama y hi passat la quinta,
¿encare no m'has trobat?
¿encare no 'm véus la pinta?

ANDALÚS DEL MORO.

CONVERSA.

—Pons, ¿sabs qui vaig veure ahí?

—¿A qui?

—No ho vulgui sabé

—¿La Francisqueta potsé?

—No, lo que 'ls dos are aquí
havem dit sense volgué.

JOSEPH ASMARATS.

TRENCA-CLOSCAS.

MES SALERO.

Combinar aquestas lletres de manera que digan lo nom de un carrer de Barcelona.

F. PANÉ.

GEROGLÍFICH.

IKNT

III

IKNT

TARONJA DE CONVENT.

EL VOLAPÜK.—LENGUA MERCANTIL UNIVERSAL.

Gramática, por J. Coste, de dicho idioma. Precio, 4 rs.
Vocabulario español-Volapük y viceversa con más de 5,000 voces. Temas, con su clave. Precio, 8 rs.

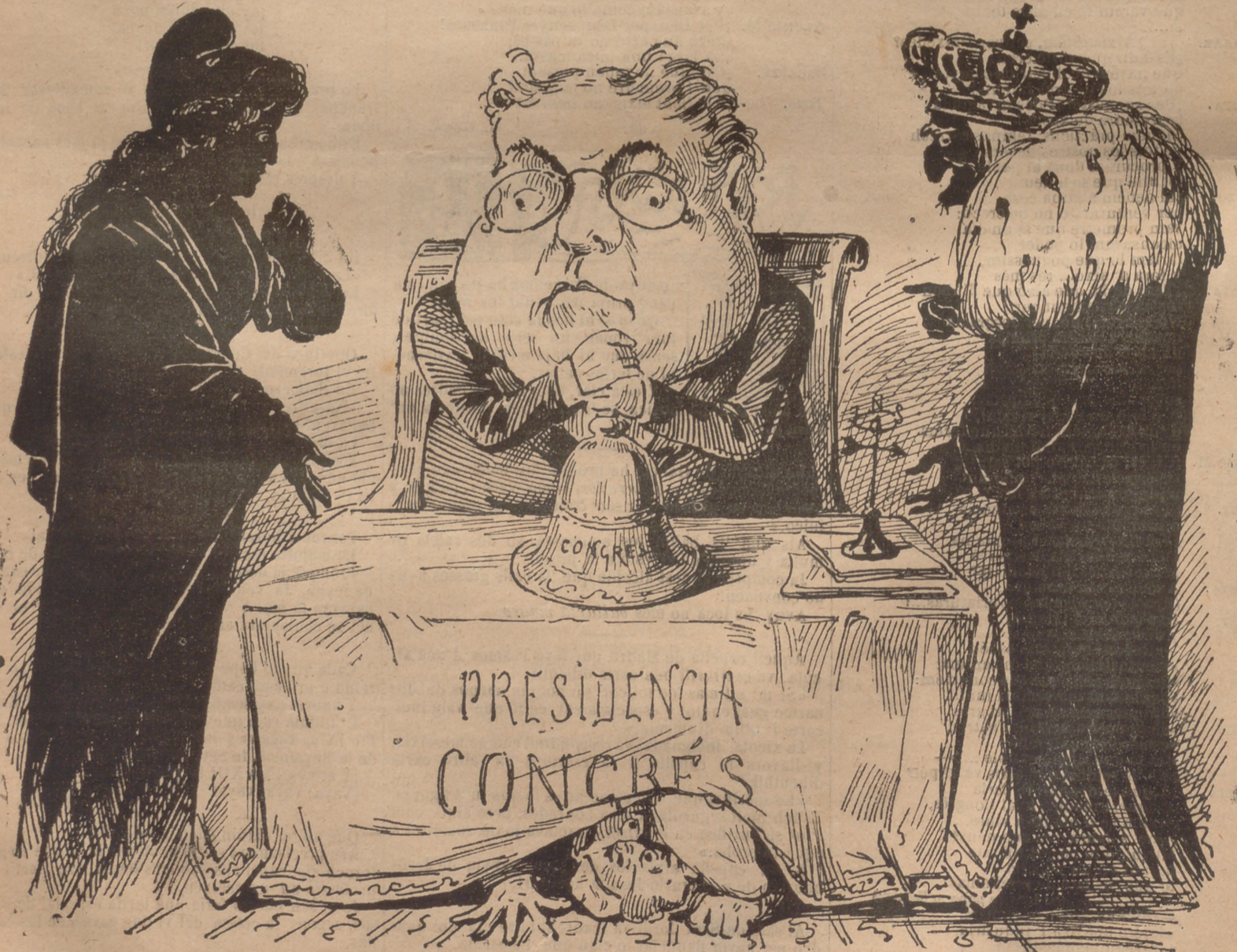
ESPAÑA TAL CUAL ES, por Valentin Almirall. Precio, 4 rs.

Las obras anteriores se hallan de venta en las principales librerías y en la de Lopez, Rambla del Centro, n.º 20.
A los correspondientes se les otorga el descuento de costumbre.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

ENTRE LA JOVE Y LA VELLA.

—¿A qui voldrás?—li demanan
la Jove y la Vella juntas,
y ell respon sense inmutarse.
—Un trimestre a cada una.